

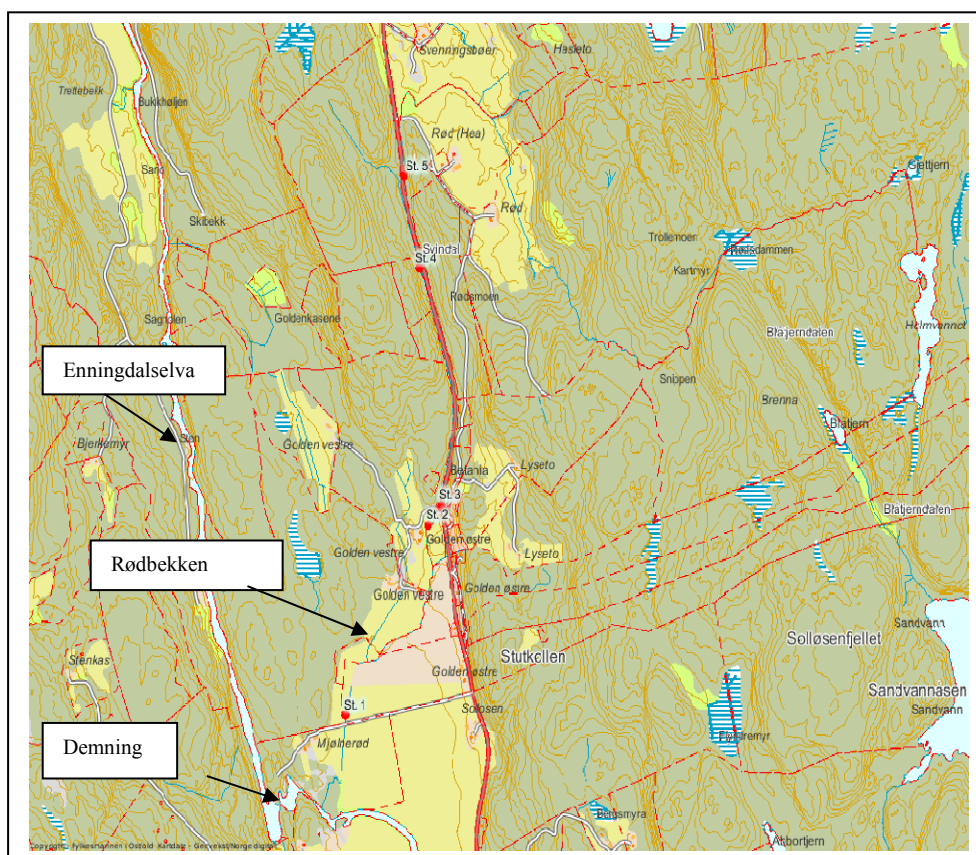
Rapport fra befaring og el-fiske i Rødbekken, Enningdalen 5.11.2010

Innledning:

I 2009 fikk fylkesmannen tips fra AJFF i Halden (bekkeutvalget), om at det var observert ørret i Rødbekken i Enningdalen. Fylkesmannen v/undertegnede var selv på en befaring til bekken tidligere i høst, og observerte da enkelte ørret. For å få en bedre status på fiskebestanden i bekken ble det den 5. november 2010 foretatt et fiske med elektrisk fiskeapparat. Fisket ble utført av Pål Erik Jensen fra Østfold fylkeskommune og undertegnede.

Områdebeskrivelse:

Rødbekken har sine kilder i fjellområdene øst og vest for gårdene Golden og Rød i Enningdalen. Bekken renner sørover langsmed Rv. 22 ned mot Golden gårdene. Her dreier bekken av fra veien og fortsette over jordene og ned mot gården Mjølnerød, hvor den munner ut i Enningdalselva ca. 200 meter ovenfor demningen. (se kart)

Figur 1. Kart som viser Rødbekken og stasjoner (røde punkter) hvor det ble el-fisket.

Materiale og metoder:

El-fisket ble utført med et apparat av typen FA-2. Apparatet var innstilt på høy spenning og høy frekvens. De ulike stasjonene ble el-fisket en gang gående motstrøms. Fisken ble oppbevart i en bøtte og målt til nærmeste hele cm før de ble sluppet ut i bekken igjen.

Resultater:

Det ble til sammen fanget 60 ørreter og en bekkeniøye på de fem stasjonene. Tabell 1 viser hva som ble fanget på de ulike stasjonene.

Tabell 1. Fangst av fisk (cm) på de ulike stasjonene.

Stasjon 1 (ca. 30 m ²)	Stasjon 2 (ca. 20 m ²)		Stasjon 3 (ca. 20 m ²)	Stasjon 4 (ca. 120 m ²)	Stasjon 5 (ca. 10 m ²)
Ørret	Ørret	Bekkeniøye	Ørret	Ørret	Ørret
13	35	12	15	12	15
11	12		13	13	15
6	15		20	16	7
8	12		12	6	7
8	12		15	10	13
14	50		25	12	
	38			13	
	25			10	
	7			13	
	6			20	
	6			10	
	20			12	
	18			16	
	15			13	
	25			12	
	14			15	
	12			7	
	40				
	18				
	20				
	14				
	13				
	13				
	7				
	6				
	7				

Den største ørreten ble fanget på stasjon 2, ca. 100 meter nedenfor fossen, og var en gytefisk (hann) på 50 cm. De minste ørretene som ble fanget var på 6 cm og representerer årets yngel. Gjennomsnittslengden for all fisk på samtlige stasjoner var 13,7 cm. Fisk på stasjon 2 hadde størst gjennomsnittslengde med 17,7 cm, og fisk på stasjon 1 hadde lavest gjennomsnittslengde med 10 cm. I tillegg til ørret ble det fanget en bekkeniøye på 12 cm.

Fig. 2. Pål-Erik Jensen med en gytefisk på 40 cm fra stasjon 2.

Fig. 3. Fra stasjon 3, rett ovenfor foss.

Fig.4. Parti fra stasjon 4, ca 1 km ovenfor fossen ved st. 2.

Fig.5 og 6. Parti av bekken sett nedstrøms fra bru/kulvert over til Rød gård, samt røret/kulverten under veien til Rød gård.

Diskusjon:

Rødbekken har en god bestand av ørret. Tetthetene (alle lengdegrupper) varierte fra ca. 130 ørret pr. 100m² på stasjon 2, til 14 ørret pr. 100m² på stasjon 4. Gjennomsnittlig tetthet for alle stasjoner sett under ett var ca. 30 ørreter pr. 100 m². Sannsynligvis er det både en anadrom og en stasjonær bestand i bekken. Ørret som vandrer til og fra bekken kan enten ha vært en tur i Iddefjorden eller det kan være ørret som blir kjønnsmoden i Enningdalselva og som bruker Rødbekken som gytebekk.

Mesteparten av hannfiskene i Rødbekken er sannsynligvis stasjonære, mens hunnfisken i større grad vil vandre ut til hovedelva og sannsynligvis videre til Iddefjorden hvor næringsforholdene er bedre. Det er vanlig i små bekkesystemer at en større andel hunnfisk vandrer ut (smoltifiserer) i forhold til hannfisk. Dette har sammenheng med at det vil være en større gevinst for en hunnfisk å bli så stor som mulig før kjønnsmodning, fordi hun da kan produsere flere rognkorn. Det koster også mer energi å produsere rogn enn å produsere melke og da lønner det seg for hunnene å vandre til mer næringsrike områder selv om risikoen for å bli spist/fanget øker.

Det virker ikke som det er noen stor mangel på gyteområder i Rødbekken, kanskje med unntak av strekningen over jordene mot Mjølnerød. Her var det også en del utrasinger på grunn av lite kantvegetasjon. Lenger opp i bekken, ovenfor Golden østre var det brukbart med gytegrus i bekkebunnen, men gruslaget kunne virke noe tynt enkelte plasser. Her kan det med fordel enten legges på litt mer gytegrus, eller eventuelt graves-/ løses opp i den grusen som allerede finnes. Kantvegetasjonen er forholdsvis bra utviklet, med unntak av en del strekninger fra Golden vestre og ned mot Mjølnerød. Det må imidlertid trekkes fram som positivt at en sone på ca. 20 meter på hver side av bekken var tilsådd med gras. Dette vil minske erosjonen til bekken. Det ble ikke funnet forurensingskilder av betydning til bekkesystemet, selv om det sannsynligvis er noen overløp av kloakk. Det er muligens også noe forurensing fra Rv. 22 bl.a. i form av vegsalting om vinteren, men mengdene må anses som moderate.

I henhold til Lov om laksefisk og innlandsfisk m.v. av 15. mai 1992, § 7, plikter kommune og fylke å ivareta hensynet til fiskeinteressene og fiskens leveområder i oversiktsplanleggingen etter plan- og bygningsloven. Grunneierne kan bidra til et godt miljø for fisken ved å avstå fra eller begrense høstpløying og ved å bevare og utvikle kantvegetasjonen. Rødbekken er en fin liten ørretbekk som vi alle har et ansvar for å ta vare på.

Moss 26.11.2010.

Leif R. Karlsen
fiskeforvalter